

Decibelin trendiraportit ovat lyhyitä koosteita ilmiöistä tai ongelma-alueista, joiden Decibelin nuorisotiedottajat ovat huomanneet olleen ajankohtaisia Kysy Pois! -neuvontapalvelussa kuluneen kuukauden/ajanjakson aikana. Trendiraportteja voi jakaa Decibelin 12 jäsenkunnassa kaikille niille, jotka tällaista tietoa tarvitsevat, esimerkiksi koulukuraattoreille, terveydenhoitajille, sosiaalityöntekijöille ja nuoriso-ohjaajille. Trendiraportit jaetaan nuorisotoiminnassa mukana olevien viranhaltijoiden kautta kaikkiin Decibelin johtoryhmässä mukana oleviin kuntiin.

Decibelin trendiraportti tammi- maaliskuu 2025

Kysymyksiä yhteensä: 417 (viime raporttijaksolla 471)

Kysymyksiä Decibelin jäsenkunnista yhteensä: 370 (425)

Kysymyksiä ruotsiksi: 343 (401)

Kysymyksiä suomeksi: 74 (70)

Tyttöiltä: 270 (319)

Pojilta: 128 (124)

Muilta: 15 (28)

Eniten kysymyksiä esittäneitä ikäluokassa: 15 (15)

Trendit – Kysy Pois

Kuluneen vuosineljänneksen aikana yleisimmät kysymykset ovat koskeneet seksiä, kuukautisia, ehkäisyä sekä fyysistä terveyttä. Monissa kysymyksissä esiintyi myös terveydestä johtuvaa ahdistusta sekä pohdintaa omasta kehosta – usein varsinainen kysymys oli: ”*Onko tämä normaalia?*” tai ”*Olenko minä normaali?*”. Monet kysymykset liittyivät kuukautisiin, raskauden pelkoon ja ehkäisyn käyttöön. Joissain kysymyksissä käy myös ilmi, että nuori ei oikein tiennyt, miten käyttää hänelle määrättyä ehkäisyvalmistetta, ja joissain tapauksissa ehkäisyn käyttöä oli jopa laiminlyöty (esimerkiksi ottamalla tupla-annos e-pillereitä tai yhdistetty niitä muihin hormonaalisiin valmisteisiin ilman lääkärin määräystä).

Tunteisiin, rakkauteen ja ihmissuhteisiin liittyvät kysymykset olivat yhä tälläkin raporttijaksolla yksi suosituimmista kategorioistamme. Kysy Pois -palveluun tulleiden kysymysten perusteella on selvästi nähtävissä, kuinka tärkeää nuorille on saada apua ja ohjausta tunteidensa ymmärtämisessä, toisten signaalien tulkitsemisessa sekä siinä, miten ottaa yhteyttä kiinnostuksen kohteeseen. Koska suuri osa nuorten välisestä yhteydenpidosta tapahtuu sosiaalisessa mediassa, voi heidän olla vaikeaa tulkita, mitä toinen oikeasti tuntee eleiden ja äänensävyyn pudotessa pois. Monissa kysymyksissä kävi myös ilmi, että nuoret tarvitsevat tukea punaisia lippuja (varoituserkkejä) tunnistaakseen sekä rajojen asettamisessa omissa rakkaussuhteissaan.

Selkeä kevään merkki on usein ollut lisääntynyt määrä kysymyksiä liikuntaan, painoon, ruokavalioon sekä syömisen haasteisiin liittyen. Kun verrataan vuoden 2025 ensimmäistä neljännestä (tammikuu–maaliskuu) edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon (tammikuu–maaliskuu 2024), voidaan nähdä painoon ja syömishäiriöihin liittyvien kysymysten määrän

laskeneen. Samaan aikaan on kuitenkin tapahtunut kasvua kysymyksissä, jotka koskevat ruokavaliota, liikuntaa ja terveellistä elämäntapaa.

Toinen yleinen kevään merkki on koulutukseen ja opiskeluun liittyvien kysymysten lisääntyminen palvelussamme. Mielenkiintoisena yksityiskohtana voidaan pitää sitä, että useat nuorten esittämät kysymykset tähän aiheeseen liittyen käsittelevät asioita joihin opinto-ohjaaja olisi voinut vastata ongelmitta. Emme voi varmuudella sanoa, mistä kyseinen ilmiö johtuu, mutta voimme kuitenkin todeta palvelumme olevan erittäin tärkeä niille nuorille, jotka kokevat, ettei koulun tarjoama tuki ja ohjaus aina riitä.

Kevään kouluvierailujen perusteella voimme todeta, että sosiaaliset taidot sekä kiusaaminen ovat yhä ajankohtaisia ja tärkeitä teemoja, joista nuorten kanssa kannattaa puhua. Tänä vuonna olemme kouluvierailuillamme painottaneet erityisesti jokaisen ihmisen samanarvoisuutta, sekä empatiataidon kehittämistä tapausesimerkkien avulla. Koemme, että nuoret haluavat usein olla yhteydessä ja keskustella kanssamme, vaikka haastammekin usein heidän ajattelutapojaan sekä asetamme selkeät rajat vierailuillamme. Saamamme palaute teemapaketteihin liittyen osoittaa myös, ettei nuoria haittaa, vaikka joskus kyseenalaistamme tai puutumme suorasti heidän epäsoviviin mielipiteisiinsä tai ilmaisuihinsa, mikäli sellaisia ilmenee. Voimme myös todeta nuorten tarvitsevat ja toivovan selkeitä sääntöjä ja ohjeistuksia siitä, miten koulussa tulee käyttäytyä toisia kohtaan. On ensiarvoisen tärkeää, että nuoret kokevat opettajien välittävän heidän hyvinvoinnistaan sekä ottavan kiusaamistapaukset vakavasti. Nuoret toivovat myös, että opettajat keskustelisivat heidän kanssaan enemmän ja kysyisivät mitä heille kuuluu.

Suuri kiitos kaikille asiantuntijoillemme ja yhteistyökumppaneillemme, olemme kiitollisia hyvästä yhteistyöstä Kysy Pois-palvelun ylläpitämisessä. Ilman teidän apuanne emme olisi päässeet näihin tuloksiin!

Raportointijakson perusteella nuorille pitäisi mielestämme tiedottaa enemmän:

- Selkeää tietoa ehkäisymenetelmistä ja niiden oikeaoppisesta käytöstä (miten eri ehkäisymenetelmiä käytetään ja miksi on tärkeää, että ohjeistuksia noudatetaan).
- Helposti saatavilla olevaa tietoa siitä minne voi olla yhteydessä, jos on huolissaan omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan. Tietoa siitä, miten saa yhteyden terveydenhuoltoon ja mitä käynti voi pitää sisällään.
- Selkeät ohjeet ja säännöt siihen, miten toisia ihmisiä tulisi kohdella, niin sosiaalisessa mediassa kuin kasvotustenkin.
- Enemmän keskustelua siitä, miten tulee toimia kiusaamistilanteessa, oli siinä sitten itse osallisena tai sivustaseuraajana. Helposti löydettävissä olevaa tietoa siitä, miten koulussa käsitellään kiusaamistapauksia ja miten kiusaamisen selvittämisen prosessi etenee. Nuoren tulee tietää mitä tiedolla tehdään, mikäli hän päättää kertoa kiusaamisen kokemuksistaan aikuisille.
- Selkeät seuraukset kiusaamistilanteissa. On jokaisen aikuisen vastuulla puuttua kiusaamiseen, jotta se saadaan loppumaan.

Aiemmat trendiraportit voi lukea verkkosivulla <https://www.decibel.fi/meista/decibelin-trendiraportit>.

Jos olette kiinnostuneita teemapaketeistamme, jotka voidaan toteuttaa myös etänä, ottakaa yhteyttä! (decibel@mustasaari.fi).

Ystävällisin terveisin

Decibel-tiimi